

คม สัมพันธ์อักษร : การศึกษาความเป็นมาและการบริหารจัดการของสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัด
ชัยภูมิ. (A STUDY OF COMMUNITY RADIO AND THEIR ADMINISTRATION IN
CHAIYAPHUM PROVINCE) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์สุธี พลพงษ์ , 220 หน้า.
ISBN 974-17-3533-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาโครงสร้างและแนวทางการบริหารจัดการของสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ และ 3. เพื่อเปรียบเทียบ
ผังรายการและเนื้อหาสาระของสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ โดยมีระเบียบวิธีวิจัยทั้งการวิจัยเอกสาร , การ
สังเกตแบบมีส่วนร่วม และ การสัมภาษณ์เจาะลึก

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความเป็นมาของสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดชัยภูมิเริ่มต้นในปี 2543 โดยรูปแบบเริ่มแรกเป็นแบบที่ภาครัฐ
จัดรูปแบบให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบไปด้วยกรมประชาสัมพันธ์ , องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย
และ หน่วยงานวิทยุตำรวจตระเวนชายแดน หลังจากนั้นในต้นปี 2546 ก็ได้เริ่มมีสถานีวิทยุชุมชนที่กระจายตัวอยู่ตาม
ชุมชนต่าง ๆ ที่ก่อตั้งโดยงบประมาณจากกองทุนเพื่อการพัฒนาสังคม (SIF) โดยเริ่มจากศูนย์การเรียนรู้วิทยุชุมชน
ต้นน้ำชีที่อำเภอหนองบัวแดง และ ศูนย์การเรียนรู้วิทยุชุมชนคนตลาดแร่ที่อำเภอบ้านเขว้า ซึ่งต่อมาศูนย์การเรียนรู้
วิทยุชุมชนคนตลาดแร่ได้ปิดตัวลงและย้ายอุปกรณ์ต่าง ๆ มาดำเนินงานใหม่ที่อำเภอบ้านแท่น โดยใช้ชื่อว่า ศูนย์
การเรียนรู้วิทยุชุมชนคนบ้านแท่น ต่อมากลางปี 2547 กรมประชาสัมพันธ์โดยดำเนินการผ่านกองงาน กกข. ก็ได้จัด
โครงการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนโดยอนุญาตให้มีโฆษณาได้ จึงเกิดสถานีวิทยุชุมชนขึ้นมาอย่างรวดเร็วทั้ง
จังหวัด โดยมีจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนภูเขียว ที่อำเภอภูเขียว และจุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อม
วิทยุชุมชนคนรักษิณ ที่อำเภอเมือง ได้เกิดขึ้นเป็นสถานีแรกและสถานีที่สองของโครงการดังกล่าวตามลำดับ

จากการศึกษาโครงสร้างและแนวทางการบริหารจัดการ ตลอดจนเปรียบเทียบผังรายการและเนื้อหาสาระ
ของสถานีวิทยุชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ พบว่าสถานีวิทยุชุมชนในรูปแบบที่กระจายตัวอยู่ตามชุมชนต่าง ๆ ทั้ง 4 สถานี
มีการดำเนินงานที่แตกต่างกัน สามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบประกอบด้วย

- 1) ศูนย์การเรียนรู้วิทยุชุมชนต้นน้ำชี ภายใต้รูปแบบการบริหารจัดการของกลุ่มเครือข่ายพระราชัฐที่ปฏิบัติ
ตามแนวคิดวิทยุชุมชนของกลุ่มประชาสังคม ซึ่งทำให้วิทยุชุมชนเป็นของชุมชนอย่างแท้จริง
- 2) ศูนย์การเรียนรู้วิทยุชุมชนคนบ้านแท่น ภายใต้รูปแบบการบริหารจัดการแบบราชการ เนื่องจากมีการ
บริหารงานโดยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแท่น
- 3) จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนภูเขียว ภายใต้รูปแบบการบริหารจัดการแบบธุรกิจ ที่มี
การแสวงหารายได้จากการโฆษณาเป็นหลัก
- 4) จุดปฏิบัติการเตรียมความพร้อมวิทยุชุมชนคนรักษิณ ภายใต้รูปแบบการบริหารจัดการแบบธุรกิจ
การเมือง ที่มีการแสวงหาผลประโยชน์จากการโฆษณาและผลประโยชน์ทางการเมืองอย่างชัดเจน

468 50581 28 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : COMMUNITY RADIO / ADMINISTRATION / CHAIYAPHUM

KOM SUMPANTARAK : A STUDY OF COMMUNITY RADIO AND THEIR
ADMINISTRATION IN CHAIYAPHUM PROVINCE. THESIS ADVISOR :
ASSOC. PROF. SUTEE POLPHONG., 220 pp. ISBN 974-17-3533-2

This research has 3 objectives; (1) to study the history and development of the community radio in Chaiyaphum province, (2) to investigate the structure and administrative process of community radio in Chaiyaphum province, and (3) to compare the radio program schedule of Chaiyaphum's community radio by using research methodologies, including document research, participation observance, and indepth interview.

As a result, we can summarize that Chaiyaphum's community radio stations started since 2000 with the government initiative. In the early stage of the development process, there were 3 types of community radio stations which are the Public Relations Department, Mass Communication of Thailand and The Border Police Patrol Radio. By the year 2003, many community radio stations were distributed in several areas of Chaiyaphum's community by the support of the Social Investment Fund (SIF). Initially, Ton Nam Chee Community Radio Learning Centre and Kon Talhad Rang Community Radio Learning Centre at Ban Khao district had been started. Later on, the 2 radio stations were relocated at Ban Tan district and renamed as Kon Ban Tan Community Radio Learning Centre. In mid 2004, the Public Relations Department by The Committee of Radio and National Radio and Television Division promoted "The Readiness Community Radio Project" and had allowed advertisement of this project. Therefore, Community Radios increased rapidly in Chaiyaphum province. At that time, the Kon Phu Keaw Community Radio Readiness Operation Point and Kon Rug Thin Community Radio Readiness Operation Point were the first and the second radio stations, respectively, as a result of this project

By investigating the structure and administrative process, and comparing among radio problems of community radio in Chaiyaphum province, we find that there are 4 models of community radio which can be categorized by their operations and objectives, as follow

- 1) The Social Citizen Group Model (The Ton Nam Chee Community Radio Learning Centre)
- 2) The Governmental Model (The Kon Ban Tan Community Radio Learning Centre)
- 3) The Business Model (The Kon Phu Keaw Community Radio Readiness Operation Point)
- 4) The Political Business Model (The Kon Rug Thin Community Radio Readiness Operation Point)

By considering on ownership, community participation, the independent from political and business influence. It may be said that the first model is truly community radio implementing.